

ნაკადული

საყმაწვილო ჟურნალი

მეცხე წლოვანეთათვის

შინაარსი:

1	მერცხალს	559
2	კუტი	561
3	ცხოვრება სიყვარულია	565
4	უვაელითა დედოფალი	573
5	ნარევი—დიდსულოვანი ძალი	581
6	სახლისო სამუშაო და გასართობი: ა) გაყოფა, ბ) სოფლის სკოლაში, გ) შარადა, დ) ჩქარა გამოსათქმელი	182

№ XX

აკვისტო

1905

საქართველოს
ხალხთა ბიბლიოთეკა

საქართველოს ბიბლიოთეკა

საქართველოს ბიბლიოთეკა

საქართველოს ბიბლიოთეკა

XX მ

- 1. საქართველოს ბიბლიოთეკის აღწერა
- 2. საქართველოს ბიბლიოთეკის მუშაობის წესები
- 3. საქართველოს ბიბლიოთეკის მუშაობის წესები
- 4. საქართველოს ბიბლიოთეკის მუშაობის წესები
- 5. საქართველოს ბიბლიოთეკის მუშაობის წესები
- 6. საქართველოს ბიბლიოთეკის მუშაობის წესები
- 7. საქართველოს ბიბლიოთეკის მუშაობის წესები
- 8. საქართველოს ბიბლიოთეკის მუშაობის წესები
- 9. საქართველოს ბიბლიოთეკის მუშაობის წესები
- 10. საქართველოს ბიბლიოთეკის მუშაობის წესები

საქართველოს ბიბლიოთეკა

Дозволено цензурою 22-го августа 1905 г. Тифлисъ

1905

საქართველოს ბიბლიოთეკა

საქართველოს ბიბლიოთეკის მუშაობის წესები

1905

მ ერ ც ხ ა ლ ს

მ ერ ც ხ ა ლ ო, კ ო ს ტ ა ს ა ტ უ ლ ა,
შ ე ნ ს ე ნ ა ს ვ ე ნ ა ც ვ ა ლ ე ო,
ს უ მ ო მ კ ლ ა ვ შ ე ნ ს ა ლ ო დ ი ნ შ ი,
ჩ ე მ თ ა ნ მ ო ფ ო რ ი ნ დ ი მ ა ლ ე ო!

გ უ ლ ს ჭ შ უ თ ა ვ ს, ს უ ლ ს ა მ ი ლ ო ნ ე ბ ს
ს ა მ თ ა რ ი კ რ უ ლ ი, მ შ ა რ ე ო,
გ ა ს ა ფ ს უ ლ ი ს ა ნ ი შ ა დ ა
დ ა ს ჭ ე ი ე ლ ე, გ ა მ ა ს ა რ ე ო!..

დ რ ო ა, ა ვ ე ბ ე დ ე ს ბ უ ნ ე ბ ა
ა თ ა ს ფ რ ა დ ვ ა რ დ ი თ, ი თ ა,
მ შ ე ე მ ს მ ა ც თ ვ ი ს ფ ა რ ა უ შ ი შ რ ა დ
გ ა რ ე კ ა ს მ ი ნ დ ვ რ ა დ მ ლ ე რ ი თ ა,

ს ა ლ ა მ უ რ ს ტ კ ბ ი ლ ა დ ჩ ა ჭ ბ ე რ ო ს,
ბ უ ლ ბ უ ლ ს ა უ თ ს რ ა ს ბ ა ნ ი ო,

ამის გამგონე ჭხარობდეს
 მინდორი, ტყე და მთანიო.

ნაკადულს ეინუის ბორკილი
 შემოსძმერეს, შემოაძმორდეს,
 რომ უფრო თავისუფლად
 მირობოდეს, მიჩუხჩუხებდეს;

ტაღლას ტაღლასე ისროდეს,
 მორწუვავდეს მინდორ-ჭაღებსო,
 გააგრილებდეს სიცხისგან
 ზატარა-ზატარა ბიჭებსო...

აბა, მერცხალო, სატუღა,
 შენს ენას ვენაცვალეო,
 გაზაცხულისა ნიშნად
 ჩემთან მოფრინდი მალეო!..

პეტრე

კ უ ტ ი

(ფრანგულით)

საბრალო სწინელების ოჯახსი მეტად მრავალ რიცხოვანი იყო. ამ ოჯახსს შეადგენდა დედა, მამა და რვა შვილი. იმათგან უმფროსი-თოთხმეტი წლის ჯულიო, ავანტიუი იყო, კუტი ისე, რომ უვაგარჯნოთ სიარული არ შეეძლო. ჯულიო მთელ ოჯახსს უყვარდა, რადგან მეტად კეთილი და სათნოიანი ბავშვი იყო. საცოდავ მხსინჯ ბავშვს არა ერთხელ მოუკრავს უური შესობლების ღაზარაკისათვის:—რა უნდა ჭქნას საბრალო სწინელებს! სწორედ უბედურებაა ამოდენი ოჯახის ეოლა ღარბი კაცისათვის. რით უნდა გამოკვებოს რვა შვილი! უმფროსი-კუტი სომ სულ მეტია იმ სახლში; ის თავის დღეში მუშაობას ვერ შესძლებს, რომ თავის გამოსაკვები ლუკმა მაინც იშოვოს. ამ სიტუეების გაგონებაზე ჯულიო წავიდოდა, მოსმენიდა ბნელ კუნჭულს, დაჯდებოდა და დასტიროდა თავის ბედილბალს. როდესაც ტირილით გულს იჯერებდა, იწეებდა ფიქრს: რა კქნა, საით წასულიყო, როგორ მოქცეულიყო, რომ დედა-მამისათვის რაიმე დასმარება აღმოეჩინა. მაგრამ რამდენიც უნდა ეფიქრნა და ემტვრია თავი, ბოლოს მაინც იმ დასკვნამდის მივიდოდა, რომ ის სრულიად გამოუსადეგარი არსება არის და

არამც თუ დედამამის დასმარება შეუძლიან, ჰირიქით იხილეს თი საპალნება და ამისთანა სიცოცხლეს უმჯობესია მოკვდეს.

დრო გადიოდა, ჯულიოს დახარხენი დაძმანი წამოიხარდნენ და მათი შენახვა უფრო გაძნელდა. ის სარჩო, უწინ რომ კიდევაც რჩებოდათ, ახლა აღარა ჰყოფნიდათ და საცოდავი მძობლები სძირად თვითონ მძივრები რჩებოდნენ, რომ თავისი კერძიც შეილებითვის გაენაწილებინათ. ამ სიღარიბეს დაერთო ერთი სსვა უბედურებაც. მამა, რომელიც იყო ერთად ერთი მარჩენელი მთელი ოჯახისა, მუშაობის დროს გაცივდა, ავად გახდა და ლოკინად ჩავარდა.

მშვენიერი დილა იყო. კუტმა ჯერ ჩვეულებრივ გამოიტირა თავის ბედი-იბაღი, მერე აიღო უვარჯნები და გასწია სოფლის იმ მხარისკენ, საიდანაც რაღაცა სმაურობა მოისმოდა.

მოედანსუდ თითქმის მთელ სოფელს მოეყარა თავი და შემოჭხუვოდა ძაღლობსუდ მდგომ კაცს, რომელიც განქარებით რაღაცას ლაპარაკობდა.

— უჰ, უჰ, ოთხი ათასი მანეთი! გაისმოდა აქეთ იქიდან. ეს სომ მთელი სიმდიდრეა.

ჯულიომ ახჩარა ფესი, მიუგდო ყური და ბოლოს ძლივს გაიგო, რაძი იყო ხაქმე.

გრაფის ქალისთვის გველს ეკებინა, და ვინც გველის ნაკებნიდან შსამს გამოსწუწნიდა, ოთხი ათასს მანეთს ჰპირდებოდენ.

— ვის უნდა ოთხი ათასი მანეთი? ვინ ისსნის სიკვდილისაგან მშვენიერ ზაოლას? გაიძახოდა ხმა ძაღლა გრაფის მსახური.

ეველა სდუმდა. ოთხი ათასი მანეთი ეველანათვის კარგი იყო, მაგრამ ესეც კარგად იცოდნენ, რომ სიცოცხლედ დაუჯდებოდათ და ამიტომ ვერაზინ ჰბედავდა დათანახმებას.

უნდა მოგახსენოთ, რომ ამ ორმოცდა ათი წლის წინად სოფელი ლუგო, სადაც ეს ამბავი მოხდა, ძალიან ღარიბი და

მრავალ მხრივ შევიწროებული იყო: მცხოვრებთ ექიმი ვერ უკლებდათ, რკინის გზა შორს იყო და ქალაქს ედგა ისე მოძორებდა იუვენს, რომ გაჭირვებულ ავადმყოფს ექიმი ვერცაი მოუსწრობდა. და აი ესლაც გრაფი თავის ქალის გადასარჩენად იძულებული იყო ამ საშუალებისათვის მიემართა.

მსახურმა რა ნახა, რომ თანხმობა არავინ გამოაცხადა და ხალხმა დაძლაც იწუო, გადასწვევიტა დროთი დაბრუნებულიყო სახლში, რომ სხვა რამ მაინც ელონათ, და ჩქარის ნაბიჯით გაემართა ეტლისაკენ. ის იყო უნდა ჩამჯდარიყო, რომ მსახურს ეავარჯენის კაკუნი და ბავშვის მისუსტებული სმა მოესმა:

— მოითმინეთ, ანდრეინო!

ანდრეინო შედგა.

— შენა, ჯულიო?! რა გინდა, სოქვი, ჩქარა, ნუ მგვიანებ.

— გვედრებით, ანდრეინო, თქვენთან წამიუვანეთ — საქმე მაქვს! მსოლოდ ჩქარა, ჩქარა, სახამ დამინახავდეს ვინმე.

ანდრეინომ უშველა ბავშვს ეტლში ასვლა, და ცხენებმა სახლისაკენ გააქროლეს ჩვენი მკვარები.

— რა გინდა, ჯულიო? რისთვის მომდევ? — დაეკითხა ცოტა ხნის შემდეგ ანდრეინო.

— მე მინდა სიკვდილს გადავარჩინო ჰაოლა! — უპასუხა ბავშვმა.

— ალბად სუმრობ, ჯულიო.

— მე მინდა ოთხი ათასი მანეთი შევიძინო.

— და მერე იცი, შე საცოდავო, რომ შეიძლება სიცოცხლე დავგიჯდეს ის ოთხი ათასი მანეთი?

— ვიცი, მაგრამ რა ვუყოთ! არა უშავსრა! — უპასუხა აჩქარებით ბავშვმა.

— შენი მშობლები? ისინი სომ ძალიან შესწუსდებიან!

— ეგეს ვიცი, ანდრეინო, მაგრამ რაქნა? რვანი ვაძო, პურიც კი არა გვაქვს საყოფი.

ანდრეინო ბავშვს აღარ უცქეროდა; მიბრუნდა, შეაქცია და თვალებიდან ცრემლები გადმოსცვივდა. ჯულიო კი გასუბდა და უფრო მიეკრო ეტლის კუნჭულს.

ავგურ გრაფის სასასლევც გამოჩნდა. კიბუხედ თითონ გრაფი დასჯდათ და ჯულიო მაშინვე ქალის ოთახში შეიუვანა.

ჯულიო, ძევიდა თუ არა ოთახში, მაშინვე ავადმუოფს მიუხსლოვდა და შეუდგა მსამის გამოწყურვას. ბავშვს სიკვდილისა არ ეძინოდა; დარწმუნებული იყო, რომ სასლამდის ცოცხლი მიადწევდა, და მსოლოდ იმსუდ ფიქრობდა, რა ბედნიერად იცხოვრებდა მთელი ოჯახი იმ ფულით, რომელსაც დღეს ჯულიო მიიტანდა შინ.

ჯულიო მორჩა თავის საქმეს, ზოლბ სიკვდილს გადაარჩინა.

გახარებულმა გრაფმა ამოიღო ჯიბიდან ქისა და ბავშვს გადასცა.

ის იყო ჯულიო გამოსვლას აპირებდა ოთახიდან, რომ კარებში ვაღბცა უცნობი კაცი გამოჩნდა და ბავშვი შეაჩერა; სწრაფად ამოიღო ჯიბიდან წამალი, გამოავლო ბავშვს ჰირში, ჩაასხა ზოლბას ჭრილობაში და გრაფს მიძართა ბოდიშით:

— მაშტყეთ, ბატონო! რომ ასე უსრდელათ მოვიქცე და დაურიდებლად შემოვარდი უცნობ ოჯახში, მაგრამ არ შემქლო სწვანიარად მოკცეულიყავ. მე ექიმი გახლავართ. შემთხვევით გამოვიარე ამ სოფელსე და დასასვენებლად შევჩერდი ერთ ოჯახში; იქ ფანჯრიდან უური მოკკარ ამ უბედურ შემთხვევასე ლაპარაკს და თქვენკენ გამოვიქეცე, რომ არ დამეგვიანა.

დამშვიდდით, ბატონო: თქენი ქალი უკვე გადარჩა სიკვდილს და ამ თავგანწირულ ბავშვსაც აღარა დაუშავდება-რა.

6. თაქთაქიშვილი.

ცხოვრება სიუვარულია

(თარგმანი)

ათი წლის ბიჭი ვიუხვი ეს ამბავი რომ შექმდებოდა. ჩვენი სადგომის გარშემო გადაჭიმული იყო რამდენიმე ვერსის მანძილზედ ტრიბლი მინდორი და მის ასლომასლო არც ტყე, არც მდინარე არ მოიპოვებოდა. უსარამასარი ველი აქაიკ გადაეჭრა ჯაგებით შემოსილ სრამებს და ამ სრამების ძირში მოწანწკარებდნენ ჰატარაჰატარა, ცრემლივით წმინდა, ნაკადულები. ნაკადულებისაკენ დაქნილი იყო საცაღფესო ბილიკები, სოლო ტალასიანი ნაპირები ფრინველებისა და ჰატარა ნადირების ნაფესურებით იყო აჭრელებული.

უნდა გითხრათ, რომ მამა ჩემი ნადირობის მოტრფილვე იყო. როგორც კი დაბლწვედა თავს საოჯასო საქმეებს და კარგ დარს დაატუობდა, აიღებდა თოფს, გაიყოლებდა თავის ბებერ ძაღლს და გასწვედა სახადიროდ, **უ** ი. ტუის ქათმებისა და მწვეურების კასამუსრავად. კურდღლებსედა ნადირობა მას როგორდაც არ მოსწონდა და სსვა მონადირეებს უთმობდა; სსვა ნადირი აქ არა მოიპოვებოდა რა; მწვეურ-ქათმები კი იმდენი იყო, რამდენიც გნებავდათ, მრავალსედა, უძრავლესი.

სშირად შესვდებოდათ ღელეების ნაპირების მშრალ სილაში ამოდრუტულ ჰაწია ორმოებს, რომლებშიც იქექებოდნენ ქათმები. ტრესორის თვალებს არ გამოეპარებოდა ესა და მსათ იყო დასამკერებლად...

უნდა გენახათ, როგორ უკანკალებდა ამ დროს კუდი, უნაოჭდებოდა შუბლის კანი ტრესორს და რა ფერი ადგა, რა სიფთხილით აუენებდა ფესსედა ჩანძასს მამა ჩემი!

მეც სმირად დაუფიქრებდი და, უნდა გითხრობო, დიდ კმაყოფილებასაც ვგრძნობდი ამითი. მარჯლის ტოტებს რომ შექმნიყულებში ჩაეიკეცდი და მხარსეგ ჩანთას გადავიკიდებდი, ნამდვილი მონადირე მეგონა ხედი თავი!...

ოფლის სვითქი მდიოდა, ჩექმები ქვიძით მეფსებოდა, მაგრამ შენ არ მომიკვდე, მე დაღლილობა არ მეტეობოდა და ფესდა-ფეს მივდევი მამახემს ცუნცულით. თოფის სმა რომ მომესმოდა და ძირს ეირამაღა წამოსულ ფრინველს დავინახავდი, ერთს შევსტებოდი, თანაც შევევირებდი და მტკაველი სიძაღლე მემატებოდა,— ისე მისაროდა! დაჭრილი ფრინველი ფთხრიბაღებდა, ფთებს ხან ბაღასებს და ხან ტრესორს კბილებსეგ უტუბუნებდა, სისხლი თქრიალით გასდიოდა, მაგრამ სად იყო სიბრალული! მე მაინც მისაროდა!.. ვინ იცის, რას არ გავიმეტებდი იმ დროს, რომ ჩემთვის თოფი გაესროლებინათ და ერთი მწვერი ან ქათამი მოეკვლევინებინათ! მაგრამ უკაცრავად! მამახემმა გამომიცხადა, რომ 12 წლამდე თოფს ხელში არ აგაღებინებო; მაშინაც მხოლოდ ერთ ლულიან თოფს მოვცემ და მარტო ტოროლებსეგ გასროლინებო. ეს ჩიტებიც ბლომად მოიპოვებოდნენ ჩვენს მინდვრებში. მოწმენდილ დღეებში ასობით ირეოდნენ ცაში და აწვრიბადნენ თავიანთ გალობას; მეც თვალს არ ვამარებდი, როგორც ხემს მომავალს მსხვერზლებს და ვუძიხნებდი ჯოსს, რომელიც თოფის მაგივრად მქონდა ხოლმე მხარსეგ გადაებული.

სანდა-სან თვალს მოკვრავდი რომელსამე დიდ ფრინველს, და გულში გავიფიქრებდი: „ბიჭობა ის არის, აი, ამისთანა დიდი რამე მოჰკლა და მერე თუნდა შენც მოკვდე!“—მეთქი.

ერთხელ, ჰეტრეპავლობა დღეს, მე და მამახემი სანადიროდ წავვედით. ამ დროს ქათმის წიწილები ჯერ პატარები არიან; მამას არ უნდოდა იმათსეგ ნადირობა და ამიტომ სხვა მხარეს წავიდა, მუსნარის ჯატებისაკენ. იქ ჭვავიანი მინდვრები იყო

და მწერებს მუდამ შევხვდებოდით. სპირი ჯაბუბის გამოსცემული მოუხერხებელი იყო და ბალასი დიდხანს სელუსლებელი რჩებოდა. უვაზილიც ბევრი იცოდა. რამდენჯერ დაგვიკრებია მე და ჩემ დას მთელი ბლუჯა-ბლუჯა თაიგულები. როცა მამახემს ვახლდი, მაშინ კი არა ვკრეფდი უვაზილებს, რადგანაც შეთაკილებოდა, როგორც მოძავალ მონადირეს, ამასვე მოცდენა.

უცებ ერთ ზღაპარს ტრეზორი შეჩერდა და ურები აცქვიტა. მამახემმა შენიშნა ესა და შესაფერი ბრძანება მისცა, ტრეზორიც ამას უცდიდა: მის ცხვირ წინ შეიფთხნიალა მწვერმა და გაფრინდა. მაგრამ რაღაც უცნაური იყო ეს მისი გაფრენა, არა ჩვეულებრივი: ის ტრიალებდა, ეირამალა გადადიოდა, ძირს ვარდებოდა, თითქო დაჭრილი, ან ფთა მოტყსილიაო. ტრეზორი ისეთი გამალებული გამოუდგა, რომ მაშამ თოფის გასროლაც კი ვეღარ მოახერხა, რომ ძაღლი საფანტით არ დაეჭრა. ცოტა ხანს შემდეგ შესდგა ტრეზორი, დაიჭირა მწვერი და მამახემს მოართვა. მაშამ ჩამოართვა და ხელის გულსვე დაისვა. მე მივბრდი და დავუწვეე გამოკითხვა.

— დაჭრილია, მაშა?

— არა, შეილო, დაჭრილი კი არა, მაგრამ ეტეობა მახლობლად სადმე ბუდეში ჩოჩრები ჭეხავს და იმათ გულითვის სტეუოდა, ვითომ დაჭრილი ვარ და ჩემი დაჭერა ადვილიაო.

— რა მოსახსრებით იქცეოდა ასე?

— შეცდომაში შევევანა ძაღლი, გზა და კვალი ავრია იმისთვის, რომ შეილები ბინა არ ეჩვენებინა. მერე კი კარგად გაფრინდებოდა. მაგრამ მოტეუვდა ამ ხელად საწებლი და ვეღარ გამოიყენა თავის ხერხი. მეტად მოიკვდარუნა თავი და ტრეზორმაც ადვილად დაიჭირა.

— მაშ არ არის დაჭრილი, კე უბედური?

— არა, მაგრამ კი ვეღარ იცოცხლებს!..

მე მიუხელოვდი მწვერს. თავნაქინდრული ეკლა უძრავად მაძინეპის ხელზედ და შეშომცქეროდა გამოციებულ თვალებშით: ღმერთო! როგორ შეძეცოდა იმ დროს საწუბლი მწვერი!.. თითქო ძვეითხებოდა: „არა, რად უნდა მოკვდე, რად?... რისთვის!.. მე ხომ ჩემს მოვალეობას ვასრულებდი!.. ჩემი მტრის თვალის აბმა მინდოდა შეილების გადასარჩენად და... თავი კი შევსწირე, მე უბედურმა!.. ვაი ჩემს ბედსა!.. რა უსამართლოდ დავინახე!.. რა უბრალოდ ვკვდები!.. სამართალია ესა?!

— მამა, მამა! იქნება, მოვასულიეროთ როგორმე!.. იქნება არ მოკვდეს!? ძვევითხე მამას და თავზედ ხელი დაუსვი მწვერს!..

— არა, შეილო, მაგისი გაცოცხლება აღარ შეიძლება!.. აი, ჰხედავ, ფეხებს როგორ ჭიმავს! ერთს გააკანკალებს და თვალებსაც დახუჭავს სამუდამოდ.

მართლაც ასე მოხდა: თვალები დახუჭა!.. მე გული ამოძიჯდა და ტირილი დავიწვე.

— რა გატირებს, ბიჭო? მკითხა მამამ სიცვილით.

— ძეცოდება საწუბლი მწვერი, ძეცოდება!.. ის თავის მოვალეობას ასრულებდა და... ჩვენკი მოვკვდით! ეს ხომ უსამართლობაა! დიდი უსამართლობა!..

— რა ვქნათ! ეს ტრეზორს ატყუილებდა და იმან ეს მოატყუილა!..

„ოჰ! რა ბოროტი უოფილა ტრეზორი!“ სწორე გითხრათ, არც მამანეპი მიძახნდა ამ დროს კეთილ კაცად...

„ატყუილებდაო“!? აქ რა მოტყუებაა, აქ შეილის სიყვარულია, და არა მოტყუება. თუ კი ამას დედობრიული მოვალეობა უბრძანებდა შეილების გულისათვის თავი მოკვატუნებინა, ვითომ დაჭრილი ვარო, ტრეზორს რაღად უნდა დაეჭირა?!

მამამ დააპირა მწვერის დაბინავება ჩანთაში, მაგრამ მე არ დავანებე; დიდი სიფრთხილით ავიყვანე ხელში, გადავაბრუნ-

გადმოვაბრუნე, სული ჩავბერე, იქნება მოსულიერდეს მქონი მკრამ ისე შენი მტერი მოსულიერდეს, როგორც ის!..

— ტყუილად ეწვალეები, შვილო, ველარ გააცოცსლებ!.. სომ ჰხედავ, თავი ველარ დაუმაგრებია!..

მე სიფრთხილით მოვახვე სული ნისკარტხედ და ავუწიე თავი, მაგრამ სელის გაშვება და იმისი თავის ჩაქინდვრა ერთი იყო!.. დალია სული საწყალმა მწვერმა!..

— ესლაც გეცოდება?

— როგორ არ მეცოდება! ვინ უნდა უმატრონოს ესლა მაგის დაობლებულ შვილებს?!

— შენ მაგისი ფიქრი ნუ გაქვს! ვინ უმატრონებს და მამალი მწვერი... მაგრამ მოიცა, მოიცა!.. ტრესორმა რაღაც იზოვნა, უთუოდ ბუდეა!..

მართლაც, იქვე ბალახებში საყვარლად ჩანუტულიყვნენ ოთხი ტიტველი ბარტყები, წაგკმელებინათ კისრები და ისე სუნთქავდნენ, თითქო კანკალებენო!

— მამა, გაუჯავრდი, შენ გენაცვალე, ტრესორს, თორემ ამათაც დასოცავს!

მამა გაუჯავრდა მდლს, ცოტა იქითკენ გადაინაცვლა და ჯავის ქვეშ საუხმის ჭამას შეუდგა. მე არ წავეკვი მამახემს და ბუდესთან დავრჩი, რადგანაც სრულიადაც არ ვიუავი ჭამის გუნებშხედ. გაუძალე ცხვირსახოცი, დავაწვინე ზედ მწვერი და მივუბრუნდი ჩოჩრებს: „აი, ობლებო, უბედური დედათქვენი! შესედეთ, თავი როგორ შემოგწირათ!..“

ბარტყები განქარებით სუნთქავდნენ და ჩემს სიტყვებს ეურადღებასაც არ აქცევდნენ. მე მიველ მამახემთან.

— არ შეიძლება, მამილო, ეს მწვერი მახუქო?

— რატომაც არა, შენი ივეეს, მაგრამ რად გინდა, ნეტა ვიცოდე?!

— უნდა დავმარხო!

— დამარსოო?

— ჰო, თავის ბუდექთან, თავის შვილებთან უნდა დავერძა-
 ლო!.. დანა მათხოვე, საუღლავი ამოუვითხარო!

მაძა განცვიურდა.

— შენ გკონია, რომ დედის საუღლავთან ივლიან ესენი?

— არა მაგრამ, ისე... ეგრე მინდა როგორღაც!.. კარგია,
 რომ თავის ბუდექთან დამარსოს!...

მაძამ სძა არ გაძცა და დანა ჩმომანოდა. მე სანქაროდ
 ამოვიჩინე ჰატარა ორმო, ვაკოცე მწვერს გულზედ, თავზედ,
 ხვედე ორმომი და მივაუარე მიწა... ძერე ორი წკეპლა გამო-
 ვჭერი, გავექრქე, გადავაჯვარადინე, ბაღასის ღეროთი შევკარი
 და საუღლავში ჩავურჭე...

წავედით, მაგრამ მე ფესები უკან მრჩებოდა, სულ უკან-
 უკან ვიცქირებოდი. ჯვარი თეთრი იყო და კარვა სანს მო-
 სანდა შორიდგან.

იმ დამეს საკვირველი სისმარი ვნახე. ვითომ სიჩიოს
 ვივაზი, ზეცაში, და ჩემი მწვერი ჰატარა ნაჭერ ღრუბელზედ
 იჯდა. ისეთი თეთრი იყო, როგორც ჩემი გაკეთებულა ჯვარი.
 თავზედ ედვა ოქროს ჰატარა გვირგვინი, რომელიც ჯილდოდ
 მიელო შვილებისთვის თავის ძეწირვისათვის!..

ერთი კვირის შემდეგ ისევ მოგვისდა მე და მამახემს იმ
 ადგილს ეოფნა. მე მალე მივაგენ საუღლავს. ჯვარი გავეითლე-
 ბულიყო, მაგრამ კი არ წაქცეულიყო. ბუდე ცარიელი დამი-
 ხვდა. მამახემი მარწმუნებდა, ზოჩრებს მაძა გადაივანდა სხვა-
 გან სადმო.

რამდენიმე საბიჯზედ ჯავიდგან ერთი მწვერი ამოფრინდა
 მაგრამ, წარმოიდგინეთ, მამახემმა არ ესროლა! ახლა კი და-
 ვრძმუნდი, რომ ბოროტი კაცი არ ეოფილა!..

განაკვირველი აქ ის არის, რომ ამ დღიდან მკვლევარ-
ლიად შექმავდა ნადირობა. აღარ ვიკონებდი იმ დროს, როცა
მამახემს თოფი უნდა ეხუქებინა... მართალია, როცა წამოვი-
ზარდე, თოფის სროლა მიუვარდა, მაგრამ ნამდვილ მონადი-
რედ კი არაოდეს არ გავმსდარვარ...

აი კიდევ რამ შექმავდა ნადირობა: ერთხელ მე და ჩემი
ამხანაგი ქათმებზედ ვნადირობდით და საკმარისად მოზრდილი
წიწილები ვნახეთ. ამოყრინდა დედალი და ჩვენ თოფი ვესრო-
ლეთ; დავინახეთ, რომ მოსვდა, მაგრამ ის ძირს არ ჩამოვარდა
და თავის წიწილებიანად იქითკენ გაფრინდა. მინდოდა დავდე-
ვებოდე, მაგრამ ამხანაგმა მითხრა:

„აქმო, აქ! სად მიდინარ! რათ უნდა სდიო, როცა თვი-
თონვე აქ მოვლენო. დამენაძლიე, ესლავე ვეკლას აქ მოვუვარო
თავიო!

მართლაც და ჩემი ამხანაგი სამაგალითოდ ჭამავდა ქათ-
მის ხმას...

დაუსხედით და მოჭევა ის სტკვენას... ვნახოთ, ჯერ ერთმა
ვარიამ მისცა ზანუსი, მერე მეორემ, მესამემ და ბოლოს თვითონ
დედაც გამოეპასუსა. მაგრამ ვერ წარმოიდგენთ, რა ტკბილი იყო
ეს მისი ხმა, რა ალერსიანი, რა გრძობითა და სიუჟარულით
სავსე!.. და როგორ ახლოს ჩვენთან... ავიღე თავი და ვსედავ,
რომ ბაღასებში მოგოვმანებს ჩვენსკენ, ჰირდაზირ ჩვენთან...
გული სისხლით ჭქონდა მოხვრილი და მანც მოდიოდა, მოდი-
ოდა კი არა, მოეჩარებოდა, მორბოდა ჩვენსკენ. საიდგანაც ხმა
ესმოდა...

ეტუობოდა, ვეღარ მოეთმინა დედის გულს!..

ახლა კი ნამდვილ ავანსკად მეჩუნა ჩემი თავი და წამო-
ვსტი! წამოვსტი და ტაში შემოვკარ, აუუქმიე. დედალი მაძინვე
გაფრინდა; ვარიებმა სული განაბეს და ხმს გაკმინდეს!..

ამხანაგმა ძალიან მისაუკედურა, კარგა გამოძლანდა
 კიუბად ჩამოვალა... „შე კაი კაცო, რად გამიცრუე ზატონის
 ნადირობაო!“

აი, იმ დღის ბქეთ შემდეგდა ნადირობა: საშინლად მიმძიმს
 სოცვა და სისხლის ღურა!...

თეოდ. კანდელაკი.

ყვავილთა ღვებოთვალი

ჩეხური ზღაპარი ნ მოქმედებად.

(შემდეგი)

მოქმედება მეოთხე

მოსწავლის სცენის ერთი ნაწილი; დანარჩენი დაფარულია შეერთებული შწვანე ფარდებით. კუთხეში მაგიდა დგას. მაგიდასთან გასაფხული დგას, შეთრე მხრით ფარდასთან-თაროა.

მარგალიცა (შემოდის) დაიკო, კარებს უკან ორი ბავშვი იცდის; შემთხვევით შემოვიდნენ აქ; შეიძლება შემოვიუკანო?

გაშათხული. ჰო, ჰო, შემოვიუკანე. იმდენი საქმე მაქვს, რომ აღარ ვიცი, რას მოვიკიდო ხელი. მომესმარებიან.

მარგალიცა. მას შემოვიუკან. თუ არ დაგჭირდებათ, შენი ჭირიძე, სხვასთან გაგზანე.

გაშათხული. ღრდი ნუ გაქვს, მარგალიცა, მე ვიზრუნებ ამათხე.

მარგალიცა. ნახვამდის, საუვარელი დაიკო (გადის და სცენის უკან ამობს) შემოდით, გასაფხული გელით.

ანეცა. დილა მშვიდობისა, მოწუხლეო გასაფხული!

გაშათხული. გაგიმარჯოსთ, ქალებო. კარგ დროს მოხვედით, მომესმარებით. წერა იცით?

ანეცა. ვიცი.

გაშათხული. ძალიან კარგი. ესლავე გეტივი, რაც უნდა გააკეთო. ხედავ, აი, ამ მაგიდაზე, აღბეცა ქალაღდის ზარკები;

შენ დაწერე ეკვლახე თესლების სახელებს, რომლებსაც მჭერე უნდა
 ჩემი ძმა, საფხული, შიგ ჩაღაგებს. მე და ის ეკვვილების
 ვთესამთ. აქ, მაგიდაზე, სწერე, მერე თაროზე დააღაგე დაწე-
 რილები. სვლიდან იარეთ ჩემთან შენ და შენმა ამხანაგმა.
 შენ ხომ იცი წერა, ბატონავ?

მარო. დი... ახ... მე არ ვიცი.

გამათხული. სამწუხაროა! მამ მე არ დამჭირდება. შენ სხვა-
 გან უნდა მოხსებნო სამუშაო. მხოლოდ გახსოვდეს, რომ, თუ
 არ იბუძავებ, საჭმელს ვერ მიიღებ. წადით მეორე ოთახში; იქ
 ჩემი ძმა, საფხული ცხოვრობს, ეგებ იქ იმოუო სამუშაო საქმე.
 ანუგა. გმადლობთ, წავალთ (მიდინა).

(ფარდა იწვევა; გასაფხულის მაგიდა და თარო ქრება; ისევ სცენის ერთი ნა-
 წილი მოხსნას. დანარჩენს წითელი ფარდა ფარავს. სცენაზე ისევ მაგიდა დგას
 და ტახტი, რომელზედაც კალათები აღაგია).

ანუგა. (შემოდის, მაროც მოჰყავს) დილა მშვიდობისა, ბა-
 ტონო საფხული!

მაფხული. თქვენა ხართ, შეთხვევით რომ შემოსულხართ ჩენ-
 თან? მე გავიგე თქვენი ამბავი. გინდათ მომესმაროთ?

ანუგა. დიას, ბატონო აი, მაროს უნდა მუშაობა.

მაფხული. მამ, მარო, შენ კარგად იცი თვლა? დინახე,
 ამ კალათებიდან ჩვენ დათვლით უნდა ჩავაღაგოთ თესლები
 ჰარკებში, რომლებზედაც გასაფხულმა და იმისმა მშველელებმა
 სახელები დააწერეს. მხოლოდ ჩვენ ძლიან კარგად უნდა და-
 ვთვალოთ, თორემ სოკან ბევრ ეკვვილებს დაუთესნავთ, ასე რომ
 ადგილი აღარ ექნებათ გახარდელად. სოკანაკი ძლიან ცოტას.
 თუ გინდა, ესლავე დაიწვე მუშაობა.

მარო. მე არ შემიძლიან ამის გაკეთება, მე არ ვიცი...

მაფხული. არ იცი თვლა? მამ ჩემთვის საჭირო არა ხარ.
 სხვა სამუშაო მე არა მაქვს. არც შენ იცი, ანეტა?

ანუგა. მე ვიცი, მგონამ მე გასაფხულს უნდა ვუშველო.

მათსული. ძალიან კარგი. როდესაც იქ გაბათავებენ, მუშაობს აქ მოდი; მე ძალიან გამეხარდება შენი დახმარება.

ანეცა. გთხოვთ, ბატონო თუ შეიძლება დღეს კვიბრძანეთ, სად შეუძლიან მართს სამუშაოს მოვანა. ამბობენ, აქ ვეკლამ უნდა იმუშაოსო.

მათსული. მართალია, აქ უსაქმურად არავინ არა წის. ვინც არ მუშაობს, იმას წამის უფლებაც არა აქვს. შეისკდეთ აქ ჩვენ დიდუდასთან, სამთართან, ეგები იქ აღმოუჩნდეს საქმე მართს.

ანეცა. ნეტავი აგრე! დიდად გამაღლობთ, ბატონო!

მათსული. მშვიდობით, ქალებო; ანეტა, შენ ძალე მოდი ჩემთან.

(ფარდა სულ გადაიწვეს ასე, რომ მთელი სცენა გამოჩნდება: მდიდრულად მორთული დარბაზი. სცენის სიღრმეში დგას სავარძელი, რომელშიც ბებური სამთარი წის. მარცხნივ ბავშვების ჯგუფი, სულ თეთრებით მორთულები, მარჯვნივ აყვანი.)

ანეცა. დილა მშვიდობის, დიდუდა!

სამთარი. გავიმარჯვოსთ, ქალებო. ეს არის თქვენი ამბავი მკითხა მარგალიტამ. როგორ მოგეწონათ აქაურობა?

ანეცა. გამაღლობთ, დიდუდა. ძალიან კარგად, მაგრამ... ნეტა ჩვენი დედებიც აქ იუვნენ.

სამთარი. ვიცე, ვიცე; თქვენ დედებს ძალიან ჯადური ჰქონდათ თქვენი, მაგრამ ესლა დაშვიდნენ: მე მითხრეს, ჩვენმა დედოფალმა გაუგზავნა იმით კაცებო. თქვენ აქ სათქვენო საქმეს იშოვით, საქმიანობის შემდეგ შეიძლება მარგალიტას და იმის ამხანაგებს ეთამაშოთ მხიარულად. სომ იშოვეთ საქმე?

ანეცა. მე ძალე დავიწყებ განაფხულთან მუშაობას; საფხულაც დამხირდა, როცა იქ მორჩები, ჩემთან იმუშავებო. მხოლოდ მარამ არ იცის ჯერ არც თვლა და არც წერა. გთხოვთ, დიდუდა სამთარო, ეგები, ამასაც რაღე საქმე მისცეთ.

სამთარი. ორთავსთვის იქნება სამუშაო. ჩემი საქმე აი რა არის: მე თბილ სამოსელს ვაფარებ ვეპვილებს, რომელნიც

მთელ წელიწადს ცის ქვეშ არიან. როდესაც ვეავილები დაწვე-
რულნი არიან, მე ნაკლები საქმე მაქვს. ეს ძალიან ახარებს
ჩვენ ჰანაწინა ბავშვებს, რადგან იციან, რომ მე სიამოვნებით
ვუბძობო ხოლმე ზღაპრებს. მაგრამ მე დაებურდი, სსოვნა აღარ
მაქვს, ზღაპრები მაეიწუდება. სიამოვნებით წავიკითხამდი ახალ
ზღაპრებს, მხოლოდ თვალები დამისუსტდნენ, აღარ შეძინა სურე-
ბიან წინანდელივით. თქვენ-კი კარგი თვალები გაქვთ, კით-
ხვაც გეცოდინებათ. ჩემთან მოდით ხოლმე და წამიკითხეთ
რამე. აბა რომელი უფრო კარგად კითხულობს? ამ წუთში აქ
წიგნი იდო, რა იქნა? აი, სად უოფილა, აკვანში. მოდი, მარო,
დაიწვე რამე ზღაპარი.

მარო. (ხელა უახლოვდება აკვანს და იწუებს კითხვას).
ი-უ-ო - ი-უ-ო, ე-რ-თ-ს-ე-ლ—ერთსულ ე-რ-...

ზამთარი. ოჰ, მარო, შენ სულ არა გცოდნია ვერ კითხვა,
ეგრე მთელ წელიწადს ერთ ზღაპრის წაკითხვას მოუხდები!
ეგებ ანეტამ უფრო კარგად წავიკითხოს. წავიკითხე, ანეტა.

ანეტა. დიდი სიამოვნებით, დიდება. (მიდის აკვანთან და
კითხულობს). ი-უ-ო ერთსულ მოძორებით ერთი ძალიანი მთა;
იმ მთაზე მშვენიერი სასახლე იდგა. სასახლე ეკუთვნოდა
ყოვლად ძლიერ ძეგებს.

ზამთარი. ესლა კმარა, ანეტა. კარგად კითხულობ. სიამო-
ვნებით გიგდებ უფროს. (აკვანში ბავშვი იწუებს ტირილს).

ანეტა. დემართო ჩემო, მე გავაღვიძე ბავშვი. (დაისრის
ბავშვთან). ნუ ტირი, ჩემო კარგო, ნუ ტირი, მე გიძღერ
რამეს (სასახლსო ნანას უძღერის).

ზამთარი. რა მშვენიერ ლექს ძღერი, ანეტა! სად იწვავლე?

ანეტა. სკოლაში, ქალბატონო. იქ ჩვენ ბევრ კარგ ლექსსა
უძღერით.

ზამთარი. მარო, შენც დადისარ სკოლაში, აბა შენც რამე
იძღერე!

მარი. (ტირის) მე არ ვიცი.

მამთარი. არ იცი? ძლიერ ვწუხვარ. მე მეგონა, ~~გამდგომარეობა~~ მაინც იზარტებდი ჩვენ ჰაწაწებისათვის! სამწუხაროდ, მარო, როგორც ვხედავ, შენ არაფერში არ გამოძადგები.

ანუცა. (ხეკწნით) გთხოვთ, ქალბატონო მამთარო, ძირხიეთ, სად წავიუვანო მარო. შემინიან, რომ სადილის ღირსიც არ გასდეს. არ შეიძლება, რომ ჩემი სადილი გავუხაწილო ხოლმე?

მამთარი. დედოფალი ამის ნებას არ მოგცემს. ჰმ, საქმე ცუდად არის. რა უნდა ვუყოთ იმ ბავშვს, რომელსაც არაფერი შეუსწავლია. ის ვეკვლავნ შეტია. ეჰ, ეჰ, ეჰ, იცი ანეტა: წაი-
ევანე ჩემ. მძანთან, შემოდგომასთან. იმას უვაჟილებთან ცოტა საქმე აქვს, ამიტომაც დროს ჰოულობს, რომ სხვა საოჯახო საქმეს მოჰკვიდოს ხელი. ამას წინეთ მითხრა, მეტატე არამ-
უავსო. ბატების მოვლას შესძლებს, რა თქმა უნდა.

ანუცა. გმადლობთ, გმადლობთ, დიდება. რა თქმა უნდა, კარგად შესძლებს. ესლავე წავაღლო შემოდგომასთან.

მამთარი. შემოდგომა აი აქვე, ჰირ-და-ჰირ ცხოვრობს. მშვიდობით, ანეტა! ძალე მოდი ჩემთან, მე ძალიან გაძეხარებებ!

მოკვლევა მხუთა

ისევ ის ბაღი, რომელიც მესამე მოქმედებაში იყო; ბაღში სკამი დგას.

დედოფალი. ხედავ, ჩემო ძვირფასო ანეტა, რა ძალე ძირ-
ბის დრო. ისევ ის ღამე დაგვიდგა, როდესაც ჩემი სამეფოს
აღაუფის კარი უცხო ხალხისათვის იღება. ჩვენ ვკვლავს
ძალიან შეგვიუვარდი, ანეტა; უშენოდ ძალიან მოვიწუქეთ.
ვკვლავს ძლიერ მარგალიტა მოიწუქენს, რომელიც ძალიან
შეგვიყვია.

ანუცა. ჩემი საუვარელი მარგალიტა! რა კეთილი, რა კარგი
რამ არის! მეც მოვიწუქენ, რა თქმა უნდა. სუუველანი ასე
აღყრისანად შეწურობდით.

დედოფალი. ის ბავშვი, რომელიც ვერეთი ხალხის სიამოვნებით ცდილობს უკვლას დაესძაროს მუშაობაში, როგორც კი ძალა შესწევს, უკვლავ და უკვლავს საუფარელი იქნება. ნუ დაჰკარგავ შენს სიცოცხლეში ამ ძვირფასს ხასიათს და უკვლახათვის ძვირფასი არსება იქნები.

ანეცა. ვეცდები, ჩემო დედოფალო. სად არის ძარგალიტა? დამძირდა, გამოხათსოვნელად მოვალაო.

დედოფალი. ამ წუთში მოვა.

მარგალიტა. აქა ვარ. დამიკვიანდა ცოტა. ანეტა, დანახე რა მომაქვს.

ანეცა. რა მშვენიერი კაბაა! ვინაა?

მარგალიტა. შენია, ანეტა! გაზაფხული გიგზანის ამას. შენ მუდამ ესძარებოდი უვაილებიან სხეულებს წერაში.

მარო. მეც მინდა ვერეთი კაბა.

მარგალიტა. შენზე გაზაფხულს არა უთქვამს-რა. მოიცა, ანეტა, კიდევ რაღაცა უნდა მოვიტანო. (დასდებს საჩქაროდ კაბას სკამზე, გარბის სცენიდან და ტიკინს შემოიტანს). ამას ზაფხული გიგზანის. ძალიან მწეინს, რომ გუმორდებოა, ბრძანა; არ დამავიწყდება, როგორ მშველოდა თესლების თვლამიო.

ანეცა. დანახე, მარო, ჩვენ ერთად ვითამაშებთ ამ ტიკინით.

მარგალიტა. მაროზე ზაფხულს არაფერი უთქვამს. მე კიდევ უნდა გავიქცე. (დასდებს ტიკინს კაბასთან, გაიქცევა და წიგნიი სელში დაბრუნდება). ერთი ნივთი მომაქვს, რომელიც ძალიან განსამოვნებს, მე ვიცი. ჩვენი დიდება სამთარი გიგზანის იმ სურათებთან წიგნს, რომლიდანაც დიდებას მუდამ ზღაპრებს უკითხავდი სოლმე, დიდებამ იტირა, ისე სწეინს შენი მოძორება. მე-კი ისე მწეინს შენი წასვლა, რომ ვერ წარმოიდგენ. როგორ მოვიწეინ უშენოდ! მაგრამ ჭიბ-კაცუნა მოკვლისთ კარებთან. მშვიდობით, ჩემო საუფარელო ანეტა!

ანუცა. მშვიდობით, ჩემო საუკარელო მარგალიტა, მშვიდობით, ვეკლანო! წაზიდეთ, მარო! შენც ტირი? კეწეინა, რომ აქედან მივდივართ? არა? მამ იმიტომ სომ არა ტირი, რომ არაფერი გერგო? ნუ ტირი, სომ იცი, რომ მე...

მარგალიტა. ძალიან ვწუსვარ, რომ უნდა ვთქვა. მე ვიყავი ბიძა ჩემთან, შემოდგომასთან, რომელთანაც მარო ბატებს უვლიდა, და იმან მითხრა: მარომ ბევრი საქმე გამიფუჭაო. მუდამ ეფანტებოდა ბატები, რომელნიც ბევრ წარალს აყენებდნენ. ამიტომაც არა გამოუგ ხანაარა.

მარო. (ტირილით). მე იმიტომაც არა ვტირი, რომ არაფერი მივიღე, მე ვტირი იმიტომ რომ... რომ არავინ ეურბა დღეებს არ მაქცევს, რომ არავინ არ ვუყვარვარ.

დედოფალი. ჩემო საცოდნავო ბავშვო, შენი ბრბლია ყოველი-ფერი. რომ ცნოდნობა რაზე, როგორც ანეტამ იცის, უფრო სიამოვნებით იცხოვრებდი აქ. შენ-კი არაქცეთუ ვერაფერი შეგისწავლია სკოლაში, ამასთან ამბუიც იყავი და ვეკლანსთვის მიუკარებელი. არ გახსოვს, როგორ ამბობდი, ანეტა მხოლოდ მებატავაო... შენ-კი ვერც ეგ შეიძელი, მებატავადც ვერ ივარგე!

ანუცა. ნუ გაუჯავრდებით მაროს, დედოფალი! ამის შემდეგ დარწმუნებული ვარ, კარგად ისწავლის სკოლაშიაც, შინაც, არა, მარო?

მარო. ძალიან მინდა კარგად ვისწავლო ამის შემდეგ, მაგრამ მე ისე ჩამოვრჩი ვეკლას; აბა როდის დავეწევი?

ანუცა. დავეწევი, დარდი ნუ გაქვს, მე დაგეხმარები.

მარო. მართლა? იქნები ჩემი ამხანაგი? სკოლაში ჩემთან დაჯდები?

ანუცა. დაჯდები, დაჯდები; მასწავლებელს ვთხოვოთ, უეჭველია ნებას მოგცემს.

დედოფალი. ეგ კარგია, მარო. ბევრითად ისწავლე, ვეკლას აღურსიანად მოექეცი, როგორც ანეტა, მაშინ აღარ მოგინდება

ტირლი იმაზე, რომ არავის უეკრვარო. ესღა, ანეტარა ჩიფლი-
 კიდე ხეში სხუქარიც. აქ, კოლოფში, კონფეტები და სხვა
 ტკბილეულობაა, რომ არ მოიწეინო გზაში. შეკობლიან მაროსაც
 უთავაზო. ესღა-კი, დროა, ხეშო კარგო. მალე აღაუბუის კარ-
 საც დაკეტავს ჭიბკაცუნა.

6. თ.

ფ ა რ დ ა

ნ ა რ მ ვ ი

დიდ-სულოკნება ქალღისა

(მართალი შემთხვევა)

თუცა ადამიანი გონებით ზირუტევებზე მალლა დგას, მაგრამ ხანდახან შეუძლიათ ისარგებლონ ოთხფეხის მაგალითითაც. აბა ამ შემთხვევას დაუკვირდით: ორი მალღი, ერთი ნუფანდლენდის ჯიშისა და მეორე ბულდოგი, მეტად ემტყვებოდნენ ერთმანეთს და უჩხუბრად ვერ შესვდებოდნენ; ორივე დიდრონები და ღონივრები იუვნენ, არც ერთს არ ეშინოდა მეორესი და იმდენს იბრძოდნენ სოღმე, მანამ ორივე არ დაილალებოდნენ! შემდეგ შესკედრაზე ისევ ისე წაეკიდებოდნენ ერთმანეთს. ერთხელ ეს მალღები მდინარის ზირას განდნენ, და გამძვინვარებულნი ეცნენ ერთმანეთს. ბევრს ეცადნენ მათ გამველებას, მაგრამ ვერას გასდნენ, ხან ერთი იდო ქვეშ, ხან მეორე. ჭკებენდნენ ერთმანეთს, იღრინებოდნენ და სიავით ველარას სედავდნენ, ამასობაში ისე ასლო მივიდნენ ნაპირთან, რომ ორივე წეაღში ჩაცვივდნენ. რასაკვირველია ბრძოლა შესწედა და იმას და ჭფიქრობდნენ, რომ წელიდან თავი დაესწიათ. ნიუფანდლენდი, როგორც კარგი მცურავი მალე გამოვიდა ნაპირას მაგრამ ბულდოგს კი არ შეუძლო მისებრ ცურვა და ჩქარი მდინარის ტალღებს ვეღარ ერეოდა. ნიუფანდლენდმა გაიბერტვა სველი ტანი და გადასედა წეაღში მეოფე მტერს, რომელიც წეაღს მიჭქონდა, და ნაპირს სრულიად ვერ უახლოვდებოდა. კეთილმა ზირუტევა არ გაიხარა

ამითი, არ ისარგებლა მტერის განსაცდელით, მაშინვე მტერს წუაღში, მოავლო ჰირი კისერში და ერთად გამოცურდნენ ნა- ჰირსე. ამ დღიდან დამეკობრდნენ ეს ორი დაუძინებელი მტერი და აღარსად უჩსუბნიათ.

ანატ. ამილახვრისა

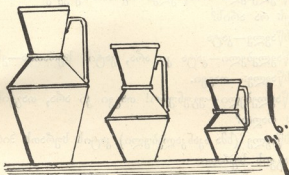

სასაღისო სამუშაო და გასართობი

გ ა შ ო შ ა

ორს ამხანაგს რვა ჩარქეი ღვინო ჰქონდათ და სამი ჭურჭელი: ერთი რვა ჩარქეიანი, რომელშიც ღვინო, იყო ერთი ხუთიანი და ერთიც სამ ჩარქეიანი. იმ სამხარი ჭურჭლით, რო-

შელიც მათ ჰქონდათ, შუახედ გაუეზვით ამხანაგებს რვა ჩარქეი ღვინო, ისე რომ არც დაბეცილოთ, და არც დაბლევინოთ, და თითოს ოთხ-ოთხი ჩარქეი ღვინო მისცეთ.

გ. 6.

ჩაბრა ბამოსათამეღი

საუღარშია თეთრი მტრედი
ფრთხ თეთრი და ფრთხა ფარფუბტი

ძარძანდელი ნანივრალი,
წლეუბანდელი ნახახვარი
პახუასი ნახახლარი.

შ ა რ ა ლ ა

ჰირველიუევაილი არის,
 მეორეცსენის გვარია;
 ერთად კი აღმოსავლეთში
 შესანიშნავი მსარეა.

აკაკი.

სოფლის სკოლაში

მასწავლებელი მოსწავლეს სურათს უჩვენებს.

— ეს რა არის?

მოსწავლე—კატა

მასწავლებელი—კატა კი არა, კატის სურათია—ესა?

მოსწავლე:—თაგვი.

მასწავლებელი—უგუნურო! თაგვი კი არა, თაგვის სურათია—ეს რაღაა?

მოსწავლე (სმა აკანკალებული) კატის სურათს ჰირში უჭირავს თაგვის სურათი.

საქართველოს
ხალხთა ბიბლიოთეკა

